

EUGENIUSZ JARZĄBEK

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Bombardier Eugeniusz Jarząbek, 32 lata, rolnik, kawaler.

2. Data i okoliczności zaareztowania:

Zostałem aresztowany 10 lutego 1940 r., razem z całą rodziną.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Miejsce, w które zostałem przesiedlony, nazywało się archangielska *obłast*, *winogradowski rajon*, posesiadłość Szobenia [?], uczastek roboczy Jorgus [?]. Praca w przemyśle leśnym, tj. przy zrzynaniu drzew i składaniu ich w kucze.

4. Opis obozu, więzienia:

Miejsce, w którym pracowaliśmy w lasach archangielskiej *obłasti*, był to najgorszy zakątek. Dookoła otaczały go lasy, nieprzebyte moczary, jednym słowem kraina pełna jezior, lasów, rzek i różnych miejsc niedostępnych. Budynki drewniane, budowane na wzór europejski. Warunki niemożliwe: głód, nędza, praca nad siły, mieszkanie brudne, niechlujne, w którym pełno pluskiew, wszy i różnego robactwa. Higiena zupełnie pod psem.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Skład jeńców był następujący: 40 rodzin polskich zesłańców, nie licząc Białorusinów i Ukraińców. Ludzie narodowości polskiej zesłani byli za to, że byli osadnikami na Polesiu. Poziom umysłowy był całkiem nierozwinięty [?]. Poziom moralny na wpół barbarzyński. Wzajemne stosunki średnie.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Życie na wolnej zsyłce było zupełnie ubogie. Od pierwszego aż do ostatniego dnia praca nad siły. Norma pracy niemożliwa do wyrobienia: dziesięć metrów sześciennych drzewa trzeba było złożyć w jedną kupę na normę na jednego człowieka. Wynagrodzenie zupełnie niskie. Wyżywienie: chleb i woda. Ubranie każdy miał swoje, kto nie miał, musiał

chodzić w łachmanach. Życie koleżeńskie złowrogie. Życie kulturalne było na zupełnie niskim poziomie.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Stosunek władz był bardzo surowy i złowrogi. Badali w sposób bardzo okrutny, bili gumowymi nahanajkami i czerwone żelazo przytykali do nóg. Kary były bardzo wysokie. Propaganda komunistyczna była zupełnie głupia i śmieszna, informacje o Polsce były niedojaśniane [sic!].

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomoc lekarska marna, szpitale daleko. Śmiertelność była nieduża.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Łączność z krajem mieli, ale nie wszyscy, tylko ci, którzy mieli tam swoich krewnych.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

Zwolniłem się z wolnej zsyłki 2 listopada 1941 r. Do armii polskiej wstąpiłem 27 lutego 1942 r.